

W . G

ANCELARIA SENATU
Biuro Prac Senackich
yneo. 22.05.17
Iz. 2837

Pani Senator / Panowie Senatorowie

członkowie Komisji Rodziny,

Polityki Senioralnej i Społecznej

Warszawa - Senat RP

W związku z uchwaleniem przez Sejm RP w dniu 11 maja br. ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji

Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (druki sejmowe nr 30, 1521 i 1521A – druk senacki nr 506), oraz planowanym na dzień 23 maja br. posiedzeniem Komisji poświęconym rozpatrzeniu ww. ustawy, niniejszym zwracam się o złożenie i poparcie w czasie obrad Komisji wniosku zmierzającego do skreślenia:

- w art.1 punktów: 10 i 11,
- w art.1 w pkt.12 wyrazów: „albo art.15d”,
- w art.6 wyrazów: „art.15e”,
- w art.8 w pkt. 3 wyrazów „i art.15d”,
- w art.8 w pkt. 4 wyrazów: „ lub art.15d”.

Unormowania, o których skreślenie wnoszę mają charakter wybitnie dyskryminacyjny, represyjny i wprowadzają obniżenie emerytury mundurowej tych funkcjonariuszy celnych, którzy do 1990 roku byli funkcjonariuszami organów bezpieczeństwa Państwa Polskiego. Regulacja ta narusza art.art.2,10,32,45 Konstytucji, jest pozbawiona uzasadnienia materialnego, a przede wszystkim jest rażąco niesprawiedliwa.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. nr 100 poz.908) projekt ustawy powinien uwzględniać stan stosunków społecznych w dziedzinie wymagającej interwencji organów władzy publicznej, skutki społeczne, gospodarcze, prawne rozważanych rozwiązań oraz powinien być poprzedzony zasięgnięciem opinii podmiotów zainteresowanych rozstrzygnięciem sprawy. W tym przypadku te zasady techniki prawodawczej zostały zupełnie pominięte. Poprawki, które obniżyły świadczenie emerytalne funkcjonariuszy celnych - byłych funkcjonariuszy organów porządku publicznego PRL, zostały wprowadzone do projektu ustawy niejako rzutem na taśmę, w ostatnim momencie. Jeszcze w sprawozdaniu z 4 kwietnia 2017 r. specjalnej podkomisji tych zapisów nie było, pojawiły się one dopiero w sprawozdaniu komisji z dnia 9 maja 2017 r., aby już następnego dnia projekt ustawy zawierający je trafił do II czytania w Sejmie, który następnego uchwalić raczył przedmiotową ustawę. Oczywiście w takiej sytuacji nie mogło być mowy o zastosowaniu zasad techniki prawodawczej, o których wyżej była mowa, w

tym nie zasięgnięto opinii podmiotów zainteresowanych (tj. 5 osób, których dotyczy, o czym poniżej) i zostały one przegłosowane hurtem, bez niezbędnej refleksji nad ich istotą i skutkami.

W trakcie prac nad ustawą w Sejmie nie ustalono w Ministerstwie Rozwoju i Finansów ilu osób będą dotyczyć represyjne przepisy obniżające świadczenie emerytalne. Było to niezbędne dla określenia skutków tej regulacji a przy tym niezwykle łatwe, bowiem na podstawie art.144 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz w związku z art.177 ustawy z 16.11.2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz.1948) wszyscy funkcjonariusze celni byli zobowiązani do 31 marca 2017 r. złożyć oświadczenie lustracyjne. Z częściowej informacji MRiF nr BMI1.0124.317.2017 z dnia 5 maja 2017 r. (vide: załącznik) wynika, że w MRiF zostało złożonych 581 oświadczeń lustracyjnych, o których mowa w art.144 ust.2 ustawy z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. nr 1947, z czego, uwaga: 6 osób (sic!) złożyło pozytywne oświadczenia lustracyjne. Ich staż kształtował się od 6 do 27 lat i żadna z nich nie zajmowała stanowiska kierowniczego w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej. Ta zaś dniu 31 marca 2017 r. liczyła łącznie 65137 osób. Co to oznacza w kontekście ww. zapisów obniżających emeryturę wybranych celników. A to mianowicie, że w MFiR będą one dotyczyły maksymalnie 5 (słownie: pięciu) osób. Staż 6-letni jednej z pozytywnie zlustrowanych wyklucza otrzymanie przez nią celniczej emerytury mundurowej. Dane z Izb Administracji Skarbowej są niepełne i np. w IAS w Krakowie pozytywnie zlustrowało się 5 funkcjonariuszy, z których nie wszyscy mogliby ubiegać się o emeryturę mundurowa. Na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej wystąpiłem do Izb Administracji Skarbowej o informacje w tym zakresie. Jednakże do dnia dzisiejszego nie uzyskałem odpowiedzi. Brak określenia skutków uchwalonej ustawy w odniesieniu do kręgu osób, którym zostaną obniżone emerytury na podstawie przepisów, o których skreślenie wnoszę to podstawowy zarzut o przeciwko tej legislacji. Okazuje się bowiem, że uwaga i wysiłek prawodawczy najwyższego organu władzy ustawodawczej 38 milionowego narodu zostały w tym zakresie skierowane po to, aby obniżyć emeryturę mundurową nieustalonej grupie celników, nie zadając sobie trudu ustalenia nawet w przybliżeniu, ile osób obejmie ta regulacja prawna. Nie jest wykluczone że będą to pojedyncze osoby, zważywszy częściowe dane z MRiF oraz IAS Kraków. Tak więc najwyższy organ władzy ustawodawczej, zajmuje swój cenny czas na uchwalenie przepisów dotyczących teoretycznie kilkunastu osób, w sytuacji, gdy brak mu go dla zajęcia się rzeczywistymi problemami społecznymi, gospodarczymi, oczekującymi na rozwiązania legislacyjne. Gołym okiem widoczna jest dysproporcja między charakterem i wagą podjętych środków legislacyjnych, a znikomością, wręcz marginalnością problemu, do którego zostały one zastosowane.

Trzeba bowiem sobie dodatkowo uświadomić, że te restrykcyjne zapisy emerytalne mają charakter całkowicie epizodyczny, jednorazowy. Obejmą one tylko i wyłącznie funkcjonariuszy i pracowników KAS, którzy złożyli do 31 marca 2017 r. pozytywne oświadczenia lustracyjne i którzy spełniają warunki, o których mowa w art.12 ust.2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji

Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w brzmieniu nadanym przez ustawę z 11 maja 2017 r. A tych może być w istocie bardzo niewielu (jest to rzecz do szybkiego ustalenia) i nikogo więcej nie będą one już dotyczyć. Zgodnie bowiem z art. 144 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawą Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej funkcjonariusze ci zostaną zwolnieni ze służby 31 sierpnia 2017 r. i żaden inny funkcjonariusz organów bezpieczeństwa Państwa Polskiego przed 1990 r. nie będzie już przyjęty, po 1 marca 2017 r., do Krajowej Administracji Skarbowej z uwagi na zakaz (Berufsverbot) wynikający z art.144 ustawy o KAS.

Jedynym uzasadnieniem dyskryminacyjnych poprawek była – wg wnioskodawców - chęć wprowadzenia przepisów umożliwiających ustalenie wysokości emerytury policyjnej funkcjonariuszom, którzy pełnili służbę na rzecz państwa totalitarnego zgodnie z art.15c ustawy o emeryturach mundurowych. Nie wskazano tylko w jakim celu i po co to uczyniono. Brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla wprowadzenia tego typu regulacji do systemu emerytalnego dotyczącego celników. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że artykuł ten dotyczy osób, które pełniły służbę na rzecz totalitarnego państwa i przed dniem 2 stycznia 1999 r. pozostawały w służbie innej niż Służba Celna, natomiast art. 15e mówi o funkcjonariuszach celnych mianowanych do Służby Celnej po 14 września 1999 r. i którzy przed dniem 2 stycznia 1999 r. pełnili służbę, o której mowa w art.15d ust.2 lub byli zatrudnieni w jednostkach, o których mowa w art.13 ust.1 pkt.4. Są to więc dwa odrębne systemy emerytalne, o czym świadczą zupełnie inne warunki uzyskania świadczenia emerytalnego i są to odpowiednio: wg art.12 ust.2: 15 lat służby w Służbie Celnej, w tym 5 lat służby przy wykonywaniu zadań policyjnych oraz 55 lat życia, zaś pozostałe Służby, zgodnie z art.12 ust. 1 wymagają jedynie 15 lat służby. Emerytura mundurowa funkcjonariuszy celnych jest o wiele mniej korzystna niż emerytura mundurowa pozostałych służb i już choćby z tego powodu nie powinna być obniżana w sposób w jaki to uczyniono. Przede wszystkim nie było i nie ma żadnych racjonalnych powodów dla obniżania emerytury mundurowej, tym konkretnym, najwyżej pięciu funkcjonariuszom celnym. Nie dali oni powodów do tego, aby zastosować wobec nich takie dyskryminacyjne i krzywdzące rozwiązanie legislacyjne.

Dla pokazania jak bardzo niesprawiedliwe, wręcz drakońskie są przyjęte przez Sejm rozwiązania posłużę się przykładem. Funkcjonariusz celny (nie mający obciążenia służbą na rzecz państwa totalitarnego), zgodnie z art.12 nabywa prawo do emerytury mundurowej po 15 latach służby, w tym po 5 latach służby przy wykonywaniu zadań policyjnych i po ukończeniu 55 roku życia. Zgodnie z art.15d. emerytura ta wynosi 40 proc podstawy wymiaru za 15 lat służby i wzrasta o 2,6 proc za każdy następny rok służby. Co istotne nie ma w jego przypadku zastosowania art.15 ust.1-3a, który mówi o

zwiększeniu wymiaru emerytury za 3 lata poprzedzające służbę o 2,6 proc. i o 1,3 proc. za okresy składkowe ponad 3 letni okres składkowy, a ponadto o 0,7 proc za każdy rok nieskładkowy poprzedzający służbę. Okresy te zostaną mu zaliczone dopiero po osiągnięciu pełnego wieku emerytalnego i zwiększą one jego świadczenie emerytalne. Natomiast funkcjonariusz celny z takim samym stażem, który do 1990 r. służył państwu totalitarnemu nie będzie mógł zwiększyć swojej emerytury w ten sam sposób po osiągnięciu 65 lat, albowiem zgodnie z art.15e jego emerytura jest obliczana na restrykcyjnych zasadach określonych w art.15c. To oznacza, że jego emerytura wynosi 0 proc. za lata służby na rzecz państwa totalitarnego oraz 2,6 proc za lata służby w Służbie Celnej, w praktyce od 15 września 1999 r. do 31 sierpnia 2017, gdy zostanie on zwolniony z Krajowej Administracji Skarbowej (art.144 ustawy o KAS). Art.15c wskazuje w ust.2, że stosuje się w jego wypadku odpowiednio art.14, art.15 ust.1-3a i 6, tj. świadczenie jego jest powiększane za okresy pracy poprzedzające służbę w Służbie Celnej, np. w administracji celnej od 1991 r. do 15.09.1999 r. oraz innych cywilnych instytucjach. Cóż z tego, jeżeli tak powiększoną emeryturę, zgodnie z art.15c ust.3, zmniejsza się do wysokości przeciętnej emerytury wypłacanej przez ZUS. Co najistotniejsze i najbardziej krzywdzące, te okresy sprzed 15.09.1999 r. zostaną w ten sposób niejako skonsumowane w emeryturze mundurowej i nie będą mogły zwiększyć emerytury tego funkcjonariusza, gdy osiągnie pełny wiek emerytalny. Czyż nie jest to rażąco niesprawiedliwe, iż w ten sposób pozbawia się prawa do emerytury za lata uczciwej pracy w III RP po 1990 roku oraz za przepracowane lata przed 1990 r., lecz nie w służbie i nie na rzecz totalitarnego państwa. Jakie ważkie racje stoją za tym, by tak dyskryminować i pozbawiać prawa do zaliczenia do okresu wysługi emerytalnej lat pracy w administracji celnej III RP w okresie od 1991 do 1999 r., tak jak się dzieje przykładowo w moim przypadku?

Istnieje przy tym daleko idąca wątpliwość, czy dyskryminacyjne przepisy są w ogóle normami ustawowymi mającymi wymaganą dla ustaw cechę ogólności, tzn, czy przepisy te są normami generalnymi, a więc takimi, które regulują zachowanie całych klas adresatów, nie zaś indywidualnie oznaczonych podmiotów. W tym wypadku mamy bowiem do czynienia z przepisami dotyczącymi indywidualnie określonych osób i to znanych już w momencie ich uchwalenia w dniu 11 maja 2017 r. Wszystko wskazuje na to, że przepisy te mają w swej istocie charakter aktu administracyjnego i to podjętego bez podstawy prawnej, a więc nieważnego. Kwestia ta wymaga analizy i oceny konstytucjonalistów. Nawet gdyby ta ocena była pozytywna, to podniesione wyżej okoliczności uzasadniają podjęcie przez Senat, decyzji o wykreśleniu wspomnianych zapisów z ww. ustawy.

W związku z tym zwracam się do Pani Senator i Panów Senatorów – członków Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej o złożenie i poparcie wniosku dot. skreślenia dyskryminacyjnych zapisów, o których mowa na wstępie.

Nadmieniam, że w senackiej komisji praw człowieka, praworządności i petycji toczy się obecnie postępowanie dotyczące mojej petycji w sprawie wykreślenia z ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej dyskryminacyjnego art.144 zawierającego zakaz wykonywania zawodu (Berufsverbot). Podniesione w niej argumenty dotyczące dyskryminacji byłych funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa Państwa Polskiego przed 1990 r., a obecnie funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, odnoszą się wprost do dyskryminacyjnych zapisów w ustawie z 11 maja br. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (druki sejmowe nr 30, 1521 i 1521A – druk senacki nr 506)- i z tego powodu przesyłam ją w załączeniu jako uzupełnienie niniejszego wystąpienia.

Z poważaniem

W: G: